

College voor Toetsen en Examens

EXAMINERING BEROEPSGERICHTE PROFIELVAKKEN 2021

INZET CSPE IN HET SCHOOLEXAMEN

BROCHURE MET RICHTLIJNEN EN INFORMATIE

Versie 1, 15 december 2020

INHOUD

Inleiding	4
1 De inzet van het cspe in het schoolexamen	5
2 Aanpassing van Het PTA	6
2.1 Aandachtspunten	6
2.2 Voordelen	7
2.3 Checklist PTA beroepsgerichte profielvak	7
3 Richtlijnen bij de inzet van het cspe als SE	8
3.1 Samenvatting van de richtlijnen/spelregels	8
3.2 Richtlijnen	8
4 Nadere informatie	10
4.1 Samenvatting van de nadere informatie	10
4.2 Activiteitenplanning	11
4.3 Correctievoorschrift en omzetting van scores in cijfers	11
4.4 Status Overige informatie in de septembermededeling	12
4.5 Ondersteuning door Cito, CvTE, DUO, EXAMENLOKET en SPV	13
4.6 RIVM-richtlijnen	14
4.7 Overige zaken	15

INLEIDING

In de Kamerbrief van 20 november 2020 '[Coronavirus en examens in het voortgezet onderwijs](#)'

heeft de minister bekendgemaakt dat het beroepsgerichte profielvak in het vmbo in 2021 wordt afgesloten met een schoolexamen (SE).

Anders dan bij het examen van 2020, mogen de scholen bij het SE 2021 gebruikmaken (van delen van) van de cspe's die bedoeld waren als centraal examen 2021 in het beroepsgerichte profielvak.

Eveneens is op 20 november 2020 het document '[Handreiking examinering van het beroepsgerichte profielvak in schooljaar 2020-2021](#)' gepubliceerd. De handreiking geeft op hoofdlijnen informatie over de examinering van het beroepsgerichte profielvak in het schooljaar 2020-2021 en de mogelijkheden voor het aanpassen van het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) als dat noodzakelijk is.

In de handreiking staat ook dat het College voor Toetsen en Examens richtlijnen en nadere informatie verstrekt over het gebruik van de cspe's 2021.

Dat gebeurt in deze brochure 'EXAMINERING BEROEPSGERICHTE PROFIELVAKKEN 2021'. De brochure is tot stand gebracht in samenwerking met Cito, DUO, SPV en de VO-raad. Naast informatie over het gebruik van het cspe bij het SE, bevat de brochure informatie over wat de maatregel betekent voor het PTA.

De inhoud van deze brochure is afgestemd met het ministerie van OCW, de Inspectie van het Onderwijs en het platform examensecretarissen (PLEXS).

Gevolgen voor het pta

De afsluiting van het beroepsgerichte profielvak in 2021 is gewijzigd nu het met een SE wordt afgesloten. Scholen zullen moeten nagaan of het profielvak dekkend geëxamineerd moet worden (waarbij minimaal PTA nog voldoet aan de eisen die gelden voor een PTA van een vak dat alleen met een SE wordt afgesloten. Omdat alle deeltaken in PTA verantwoord moeten worden) kan het nodig zijn het PTA aan te passen. Ook de planning van afname van het SE kan heroverwogen worden. Het afnemen van SE's kan, nu er geen CE voor het profielvak is, nog tot aan het begin van de zomervakantie met als uiterste datum 23 juli.

De maatregel om het profielvak met een SE af te sluiten, is genomen om onderwijstijd te genereren voor de beroepsgerichte profielvakken en bij te dragen aan een goede voorbereiding op het eindexamen.

Inzet cspe in het schoolexamen

Het cspe 2021 wordt beschikbaar gesteld om scholen hierbij te ondersteunen. Scholen hebben daarmee de mogelijkheid om binnen het SE de examinering van een profielvak vergaand of voor een deel te realiseren zoals dat voorzien was. Scholen kunnen ook besluiten geen gebruik te maken van het cspe.

Wij bevelen het gebruik van het cspe 2021 van harte aan. Wij adviseren daarbij, als dat haalbaar is, het cspe in zijn geheel, of als dat beter past een of meer onderdelen van het cspe, af te nemen met inachtneming van dezelfde examencondities als wanneer het cspe de status CE zou hebben.

Dit is versie 1 van de brochure 'EXAMINERING BEROEPSGERICHTE PROFIELVAKKEN 2021'. Bij de verschijning van versie 1 was nog niet alle informatie beschikbaar. Eind januari zal een tweede versie van deze brochure worden uitgebracht. Met tekstmarkeringen zal duidelijk aangegeven worden waar versie 2 verschilt van versie 1. Examensecretarissen en geregistreerde docenten beroepsgericht ontvangen hierover een mailing vanuit Examenblad.nl. Op Examenblad.nl staat altijd de actuele versie van deze brochure.

Wij wensen scholen, docenten en leerlingen een goede afronding van het examenjaar 2021 toe. Mede namens Cito, DUO, SPV en de VO-raad,

Huub Huijs en Gerard de Gier
clustermanagers beroepsgerichte vakken CvTE

1 DE INZET VAN HET CSPE IN HET SCHOOLEXAMEN

Het besluit om het beroepsgerichte profielvak ook dit jaar af te sluiten met alleen een SE, is genomen om scholen meer (onderwijs)ruimte te geven. Daardoor is er meer tijd om opgelopen onderwijsachterstanden in de beroepsgerichte profielvakken te kunnen repareren.

Scholen kunnen er binnen het SE per profielvak-cspe voor kiezen om:

- het cspe in zijn geheel af te nemen;
- een of meer onderdelen (A, B, C en/of D) in zijn geheel af te nemen;
- een of meer onderdelen gedeeltelijk af te nemen door kandidaten opdrachten over te laten slaan.

Het ministerie van OCW, de MBO-raad, SPV en de VO-raad adviseren als dat mogelijk en passend is van de cspe's gebruik te maken bij de schoolexaminering van de profielvakken beroepsgerichte programma's.

Toelichting

Voor SE's van de profielvakken is het nu mogelijk de examens behorende tot dit SE ook in leerjaar 4 zo laat mogelijk in het schooljaar, bijvoorbeeld tot de laatste schooldag, nog af te nemen. Hierdoor is er substantieel meer onderwijstijd beschikbaar om opgelopen achterstanden, geconstateerd bij het onderwijs in het profielvak in te halen. Scholen kozen er in de reguliere situatie meestal voor het profielvak naast het verplichte cspe ook af te sluiten met een SE.

Aanpassing van het pta

Scholen die ervoor kiezen om het cspe in te zetten binnen het SE zullen hun PTA voor het beroepsgerichte profielvak nog eens goed tegen het licht moeten houden.

Zie daarvoor [hoofdstuk 2 'Aanpassing van het PTA'](#).

Spelregels

Om alle scholen in staat te stellen van de cspe's gebruik te maken bij de examinering van het profielvak, is het gebruik ervan aan spelregels gebonden. Die spelregels zijn er vooral om de geheimhouding te kunnen borgen.

De spelregels staan in hoofdstuk 3 'Richtlijnen bij de inzet van het cspe als SE'.

De eerste paragraaf ([3.1](#)) is een samenvatting van hoofdstuk 3.

Nadere informatie

[Hoofdstuk 4](#) bevat informatie over onder meer de activiteitenplanning, het gebruik van de correctievoorschriften, de omzetting van scores in cijfers, de wijze waarop de Septembermededeling gelezen moet worden, nu het cspe de status SE heeft. De ondersteuning van scholen door Cito, CvTE, DUO, Examenloket en SPV wordt in hoofdstuk 4 eveneens nader toegelicht.

Ook hoofdstuk 4 begint met een samenvatting ([paragraaf 4.1](#)).

2 AANPASSING VAN HET PTA

2.1 AANDACHTSPUNTEN

1 *Procedure bij aanpassing van het PTA*

Voor het wijzigen van het PTA dient een procedure te worden doorlopen:

→ Na vaststelling van het PTA voor 1 oktober is het in beginsel niet mogelijk om het PTA te wijzigen. Er kunnen dit jaar echter onvoorziene omstandigheden zijn waardoor een wijziging toch noodzakelijk is. Ook kan er sprake zijn van een kennelijke onjuistheid in het PTA. Dit geldt voor alle vakken, maar in dit geval specifiek voor het beroepsgerichte profielvak.

→ Een school die hiermee geconfronteerd wordt wendt zich met een verzoek tot wijziging van het PTA tot het bestuur van de school.

→ Voor het vaststellen van het gewijzigde PTA dient de reguliere procedure, inclusief instemming van de MR, voor het vaststellen van het PTA opnieuw te worden doorlopen.

→ Leerlingen, ouders en de inspectie dienen altijd per ommekeer over een wijziging van het PTA actief geïnformeerd te worden. De inspectie wordt door de school geïnformeerd door een mailbericht te zenden aan examenloket@duo.nl. Daarbij moet het volgende worden doorgegeven: welk PTA het betreft (klas, jaar, schoolsoort), reden van wijziging, wat de wijziging is, dat de MR heeft ingestemd en dat het niet in het nadeel van de leerlingen is. Het gewijzigde PTA wordt vervolgens in het Internetschooldossier geupload.

2 *Alle deeltaken uit het examenprogramma in het PTA*

Nu de profielvakken met een SE worden afgesloten, geldt dat de deeltaken van het examenprogramma in het PTA opgenomen moeten zijn (conform de wijze waarop dit is aangegeven bij de keuzevakken). In de reguliere situatie kon volstaan worden met examinering van het profielvak alleen door middel van het centrale examen/het cspe.

3 *Overzicht van deeltaken per cspe-onderdeel*

Half januari is per profielvak per leerweg een overzicht beschikbaar van welke deeltaken in de afzonderlijke onderdelen van het cspe getoetst worden.

Scholen kunnen hiervan gebruikmaken bij het aanpassen van het PTA. Wanneer een school constateert dat het huidige PTA niet dekkend is kan daarmee voor de ontbrekende onderdelen nagegaan worden welke cspe-onderdelen ingezet kunnen worden als SE. Dit moet de school verwerken in het PTA zoals bij alle andere SE-toetsen.

Het overzicht zal verspreid worden via een mailing vanuit Examenblad.nl en als bijlage worden opgenomen in de volgende versie van deze brochure.

4 *Scholen zonder SE in de profielvakken*

Scholen die ervoor gekozen hebben om het profielvak met alleen een CE te examineren, moeten alsnog de afsluiting van het profielvak met een SE in het PTA opnemen. Een optie is dat te doen door het cspe in het PTA te plaatsen; niet alleen voor de eerste afname, maar ook voor de herkansing.

Na vaststelling door het bevoegd gezag (zie aandachtspunt 1), moet de examensecretaris van dit PTA melding maken bij de inspectie via het Examenloket en de examensecretaris moet het PTA uploaden in het ISD.

5 *Scholen met SE in de profielvakken*

Voor scholen die voor het profielvak wel een SE hebben, geldt in de reguliere situatie dat dit SE niet het volledige examenprogramma hoeft af te dekken. Bij een deel van deze scholen zijn daarom in het huidige PTA voor het profielvak niet alle deeltaken van het examenprogramma opgenomen. Het PTA en de bijbehorende toetsing moet dan aangepast worden aan de nieuwe situatie. Ook in deze situatie kan het inzetten van (een deel van) het cspe een goede mogelijkheid zijn.

2.2 VOORDELEN

Inpassing van het cspe of onderdelen van het cspe in het SE/PTA biedt scholen een aantal voordelen:

- Een cspe-toets binnen het SE dekt het examenprogramma af. De opdrachten en vragen uit de cspe's geven de leerlingen de mogelijkheid om hun kennis en vaardigheden te tonen. Mede op basis daarvan kunnen leerlingen er blij van geven dat zij goed voorbereid zijn op hun vervolgopleiding in het mbo.
- Docenten hoeven zelf geen toetsen te maken, standaard is een herkansingsvariant beschikbaar; ook als een school ervoor zou kiezen alleen het cspe te gebruiken als SE-toets voor het profielvak. Zowel de cspe-versie voor de eerste afname als de cspe-versie voor de herkansing worden beschikbaar gesteld.
- Het cspe kan binnen het SE (ook) ingezet worden als herkansingstoets.
- Voor docenten is het aantrekkelijk dat zij in het examenjaar 2022 gebruik kunnen maken van recente ervaring met het cspe 2021, in plaats van dat 2019 het laatste jaar was waarin zij het cspe afgenomen hebben.

2.3 CHECKLIST PTA BEROEPSGERICHTE PROFIELVAK

Bij het aanpassen van het PTA kan de onderstaande checklist behulpzaam zijn.

Voldoet het PTA aan het volgende?

- In het PTA zijn alle deeltaken van het examenprogramma voor het profielvak opgenomen.
- De bijbehorende toetsing is passend bij de in het PTA omschreven deeltaken.
- De planning in het PTA doet recht aan het zo goed mogelijk gebruiken van de tijd om onderwijsachterstanden in te halen en de leerlingen zo goed als mogelijk voor te bereiden op de stap naar het vervolgonderwijs.
- De afronding van de keuzevakken en het profielvak zijn waar nodig op elkaar afgestemd.
- De herkansingsregel van het profielvak is passend bij de situatie dat het SE volledig het eindcijfer bepaalt. Let wel: er is in 2021 geen sprake van een extra herkansing door middel van een RV-toets zoals in 2020. Een herkansing voor het profielvak valt binnen de daarvoor vastgelegde regels in het examenreglement van de school. Het kan dus nodig zijn dat ook het examenreglement wordt aangepast. Voor aanpassing van het examenreglement geldt dezelfde procedure als voor aanpassing van het PTA.
- Het is duidelijk waar in de toetsing gebruik gemaakt wordt van een bepaalde toetsvorm. Als er gebruik wordt gemaakt van (onderdelen) van het cspe is het dus ook duidelijk waar en wanneer dat ingepland is en of dit bijvoorbeeld vooral praktijk of theorie omvat.
- De weging van de diverse onderdelen in het PTA is passend bij de nieuwe situatie waarin er alleen een SE is voor het profielvak.
- De onderdelen in het PTA kunnen worden uitgevoerd met inachtneming van de RIVM-maatregelen.

3 RICHTLIJNEN BIJ DE INZET VAN HET CSPE ALS SE

3.1 SAMENVATTING VAN DE RICHTLIJNEN/SPELREGELS

Scholen kunnen er per profielvak-cspe voor kiezen om:

- het cspe in zijn geheel af te nemen;
- een of meer onderdelen (A, B, C en/of D) in zijn geheel af te nemen;
- een of meer onderdelen gedeeltelijk af te nemen door kandidaten opdrachten over te laten slaan.

Scholen moeten daarbij gebruikmaken van de examendocumenten voor kandidaten zoals die bij het cspe worden geleverd, zoals de instructie voor de kandidaat, opgavenboekjes, (uitwerk)bijlagen, ict-onderdelen en minitoetsen in Facet.

Schending van geheimhouding op één school kan vergaande consequenties voor alle andere scholen hebben. Borging van de geheimhouding is daarom essentieel. Wat daarom niet mag is dat content uit het cspe 2021 overgenomen wordt (bijvoorbeeld via digitaal knippen en plakken) in schooleigen examendocumenten t.b.v. het SE. Dit is te kwetsbaar vanuit het oogpunt van geheimhouding. Wat wel mag, is een SE-toets laten bestaan uit de afname van geselecteerde opdrachten van een onderdeel van het cspe en een aantal 'eigen' opdrachten van het SE te laten maken. Maar ook hierbij is de geheimhouding van groot belang.

De scholen moeten daarom de richtlijnen voor geheimhouding uit de Instructie voor de Examinator bij afname van een of meer onderdelen van het cspe als SE (deel)examen in acht nemen. Dat betekent onder meer dat de examendocumenten pas openbaar zijn als deze gepubliceerd zijn op Examenblad.nl en cito.nl. Zoals in andere examenjaren te doen gebruikelijk, zal dat in september 2021 zijn. Na afname van de toetsen zullen alle examendocumenten dus weer ingenomen moeten worden.

Afnames in Facet

Minitoetsen moeten in Facet worden ingepland en afgenomen.

Hetzelfde geldt voor de Facet-opdrachten van het cspe-onderdeel in Facet bij de profielvakken BWI, PIE en groen.

3.2 RICHTLIJNEN

De richtlijnen volgen uit bepalingen die ook gelden als het cspe met status CE zou worden afgenomen. Het gaat daarbij om de bepalingen

- in de Instructie voor Examinator ([3.2.1](#));
- voor de afname in Facet ([3.2.2](#));
- voor computergebruik bij de cspe's ([3.2.3](#));
- over door kandidaten gemaakte werkstukken en producten ([3.2.4](#));
- over foto- en filmopnamen ([3.2.5](#));
- en – last but not least – over onregelmatigheden ([3.2.6](#)).

3.2.1 De instructie voor de Examinator

Generiek geldt dat bij inzet van een of meer onderdelen van het cspe bij het SE de richtlijnen uit de Instructie voor de Examinator gelden. Dat geldt voor zowel de Algemene Instructie voor de Examinator als voor het specifieke deel per onderdeel per profielvak. De Algemene Instructie voor de Examinator vindt u op Examenblad.nl op de examenpagina van elk profielvak. De specifieke instructies per onderdeel maken deel uit van zending A.

Belangrijk is dat alle scholen die gebruik willen maken van een of meer onderdelen van het cspe bij het SE, dit ook daadwerkelijk kunnen doen. Dat vraagt zorgvuldig handelen van alle scholen, vooral op het gebied van geheimhouding. Specifieke aandacht wordt daarom gevraagd voor onderstaande zaken.

Inzien van een kandidaat-exemplaar

Bij het cspe geldt normaalgesproken dat de examinator een kandidaat-exemplaar uit zending B maximaal tien werkdagen voorafgaand aan de daadwerkelijke start van de afname op zijn school mag inzien. Nu het cspe de status SE heeft, mag dat ook eerder. Zo kunnen docenten tijdiger bepalen welke onderdelen zij wel en niet in het SE willen inzetten. Bij de inzage van het kandidaat-exemplaar moeten docenten wel alle richtlijnen omtrent geheimhouding in acht nemen.

3.2.2 Afnames in Facet

Scholen die minitoetsen in willen zetten als deel van een SE-toets, kunnen deze afnemen in Facet.

Hetzelfde geldt voor het cspe-onderdeel in Facet bij de profielvakken BWI, PIE en Groen. Om leerlingen, docenten en scholen hier goed op voorbereid te kunnen laten zijn, zal net als in voorgaande jaren oefenmateriaal beschikbaar zijn. Begin februari zijn daarom zoals gebruikelijk ook inplanbare voorbeeldminitoetsen en voorbeeldopdrachten voor het cspe onderdeel in Facet van BWI, PIE en Groen beschikbaar voor de scholen.

3.2.3 Computergebruik bij de cspe's

In de Septembermededeling [paragraaf 4.4 Computergebruik bij de cspe's](#) is de informatie opgenomen die ook geldt als een of meer onderdelen van het cspe als SE wordt gebruikt.

In het bijzonder vragen wij aandacht voor het hierin opgenomen document: '[Digitaal toetsen en examineren: Facet en cspe applicaties](#)'.

Het is de verantwoordelijkheid van de school zelf om de afname zo in te richten dat de geheimhouding ook bij het gebruik maken van online applicaties gewaarborgd is. En daarmee ook alle andere scholen die gebruik maken van cspe's bij het SE in staat stelt cspe onderdelen binnen het SE volgens de regels af te nemen. Het melden van het gebruik van online applicaties bij de helpdesk van Cito is niet nodig.

3.2.4 Door kandidaten gemaakte werkstukken en producten

Voor producten en werkstukken die door de kandidaten in het kader van het cspe gemaakt worden, geldt ook bij 'cspe status SE' dat deze pas na afloop van de verlengde afnameperiode van de cspe's **dus na 23 juli 2021** tentoongesteld of meegegeven mogen worden.

3.2.5 Foto- of filmopnamen

Opnames tijdens de afname mogen alleen gemaakt worden door bij de afname betrokken examenfunctionarissen die door de directeur zijn aangewezen. Kandidaten mogen alleen opnamen maken als dit onderdeel uitmaakt van een praktische opdracht. Gedurende de afnameperiode is publicatie van cspe-materiaal (foto's, filmopnamen, passages uit de examendocumenten en inhoudelijke opmerkingen) langs welke weg dan ook niet toegestaan.

3.2.6 Onregelmatigheden

Omdat het cspe de status SE heeft, beslist de directeur wat te doen bij een eventuele onregelmatigheid. Verzoeken voor ongeldigverklaring van een cspe(-onderdeel) gaan dus niet naar inspectie.

Als de onregelmatigheid een schending van de geheimhouding van examendocumenten of -bestanden betreft, kan dit ook de afname van het cspe/SE op andere scholen raken. Om die reden moet de examensecretaris van dit type calamiteit melding maken bij de Examenlijn van het CvTE. Het CvTE informeert dan ook de andere scholen.

4 NADERE INFORMATIE

Dit hoofdstuk bevat informatie over:

- de activiteitenplanning (4.2);
- de correctievoorschriften bij de cspe's en de omzetting van scores in cijfers (4.3);
- hoe de Septembermededeling gelezen moet worden nu het cspe de status SE heeft (4.4);
- de ondersteuning van scholen door Cito, CvTE, DUO, Examenloket en SPV (4.5);
- de afname het SE met inachtneming van RIVM-richtlijnen (4.6);
- overige zaken (4.7).

Eerst volgt in paragraaf 4.1 een samenvatting van de nadere informatie uit de paragrafen 4.2 tot en met 4.7.

4.1 SAMENVATTING VAN DE NADERE INFORMATIE

Activiteitenplanning (4.2)

De [activiteitenplanning](#) die gepubliceerd is bij de Septembermededeling verandert voor de cspe's in beperkte mate. In de geactualiseerde activiteitenplanning die in januari wordt gepubliceerd, zijn de aanpassingen zichtbaar door [blauwe](#) markeringen.

Correctievoorschriften (4.3.1)

Bij een SE gaat de school zelf over het toekennen van het aantal scorepunten aan SE-opdrachten. Dat geldt ook voor de wijze van beoordeling ervan. Voor cspe onderdelen die ingezet worden als SE geldt dit dus ook. Het gebruik van het correctievoorschrift wordt aanbevolen, maar is daarom niet verplicht.

Omzetting van scores in cijfers (4.3.2)

Omdat het om een SE gaat, gaat de school zelf over het omzetten van scores in cijfers.

Als het cspe 2021 de status CE zou hebben behouden, dan zou de N-term bepalen hoe de scores in cijfers worden omgezet.

Het CvTE en Cito zullen een handreiking met **per onderdeel van elk cspe** een suggestie voor een N-term beschikbaar stellen. De N-term is dan niet verplicht, maar kan behulpzaam zijn bij de omzetting van de score voor een cspe-onderdeel in een cijfer voor dat cspe-onderdeel. De weging van de cijfers voor de verschillende cspe-onderdelen binnen het uiteindelijke SE-cijfer (= eindcijfer) is aan de school.

Andere doorklikdocumenten bij de Septembermededeling (4.4)

De meeste andere doorklikdocumenten bij de [Septembermededeling](#) hebben de status 'handreiking'. Dat wil zeggen dat scholen geadviseerd wordt om het cspe af te nemen conform de inhoud van deze documenten, maar scholen kunnen daarin ook eigen keuzes maken. In [paragraaf 4.4](#) vindt u meer informatie over deze richtlijnen in de huidige situatie.

Ondersteuning door VO-raad, SPV, DUO, Cito en CvTE (4.5)

De VO-raad, SPV, DUO, Cito en het CvTE zullen de scholen graag zoveel mogelijk ondersteunen op de manier waarop zij dat ook zouden doen als het cspe 2021 de status CE zou hebben.

De RIVM-richtlijnen (4.6)

Bij de afname van het SE/cspe moeten de dan actuele RIVM-richtlijnen in acht genomen worden.

Overige zaken (4.7)

Op www.examenloket.nl zal een lijst met Q&A's worden gepubliceerd. Via webinars zal gerichte voorlichting worden gegeven.

De VO-raad en SPV zullen handreikingen 'Aanpassen PTA' publiceren.

4.2 ACTIVITEITENPLANNING

De activiteitenplanning is voor het overgrote deel gehandhaafd. Het tijdspad dat nodig is om de centrale examens op scholen te bezorgen, biedt beperkt ruimte om voor de cspe's activiteiten naar voren te halen. Wel kan er eerder dan 5 april gestart worden. Gezien de situatie dat veel scholen alle tijd nodig hebben om juist voor de beroepsgerichte vakken onderwijsachterstanden weg te werken, ligt vergaande aanpassing van het tijdspad cspe's vaak ook niet voor de hand. Omdat het profielvak met een schoolexamen zal worden afgesloten, is er hier en daar wel een wijziging opgetreden. Enkele activiteiten zijn niet meer nodig, van andere zijn de data verschoven.

Headlines:

- De afnameperiode is verruimd en loopt tot en met 23 juli.
- Met de afname van cspe-onderdelen hoeft niet gewacht te worden tot 5 april (de oorspronkelijke begindatum van de afnameperiode). Als de benodigde examendocumenten en –bestanden beschikbaar zijn en/of de minitoetsen en andere onderdelen in Facet (bij BWI, PIE en groen) kunnen worden ingepland, mag gestart worden met de afname.
- De zendingen A, B en C profielvak-cspe's komen op de oorspronkelijk aangegeven datums beschikbaar voor de scholen. De examendocumenten in zending B komen beschikbaar in de door de school aangegeven aantallen voor eerste afname en (daaraan gerelateerde) beperkte aantallen voor een eventuele herkansing.
- De zendingen A (Instructie voor de Examinator en grijze vlekkenexemplaren) en C correctievoorschrift en digitale bestanden (tot nu toe aangeleverd op dvd) worden via een Cito portal beschikbaar gesteld. Op 5 februari 2021 worden de scholen hier via een mailing vanuit Examenblad.nl over geïnformeerd.
- De toewijzing van de versie-kleur voor de eerste afname zal ook in 2021 plaatsvinden. U wordt daar op de gebruikelijke manier over ingelicht. Hiermee is het mogelijk om voor een herkansing van een SE-toets de andere versiekleur van het cspe te gebruiken. Vanwege de afname als SE is het toegestaan om af te wijken van de toegewezen kleur als u het cspe als SE inzet. In zending B is echter het aantal verstrekte examendocumenten gebaseerd op de aan de school toegewezen versiekleur.
- De wachtwoorden die nodig zijn om de zip-bestanden van zending A en C te kunnen ontsluiten, worden via de persoonlijke pagina van de examensecretaris ongeveer tegelijkertijd, dus rond de datum van verzending zending A, bekendgemaakt.
- Er hoeven geen gegevens in Wolf ingevoerd te worden. Reden hiervoor is dat er geen normering op basis van afnamegegevens zal plaatsvinden. Er worden geen (definitieve) N-termen gepubliceerd. Wel worden er per cspe-onderdeel een suggestie voor een N-term beschikbaar gesteld, gebruikt kan worden bij de omzetting van score naar cijfer.
- Omdat er in 2021 geen centraal examen voor het profielvak is, kan het aanleveren van het SE-cijfer aan BRON in een veel later stadium van het schooljaar nog gedaan worden. Het schoolexamen kan nog op 23 juli worden afgesloten. Dan pas kan het eindcijfer bepaald worden. De uitslag en de eindcijfers moeten uiterlijk twee weken na de vaststelling van de uitslag aan BRON gemeld worden.
Er worden begin juni 2021 geen N-termen bekendgemaakt. Wel wordt een handreiking met per cspe-onderdeel een suggestie voor een N-term verstrekt. Naar verwachting zal deze handreiking begin april gepubliceerd worden.

4.3 CORRECTIEVOORSCHRIFT EN OMZETTING VAN SCORES IN CIJFERS

4.3.1 Correctievoorschriften

Het correctievoorschrift (cv) bestaat naast het algemene deel (geplaatst op Examenblad.nl op de examenpagina van elk afzonderlijk profielvak) uit de specifieke delen per onderdeel. In plaats van een fysieke zending C, waar u twee papieren versies van de cv's samen met dvd's ontvangt, worden deze documenten in 2021 via de portal van Cito beschikbaar gesteld. De cv's maken deel uit van een met een wachtwoord beveiligd zip-bestand voor het betreffende examen. Separaat worden via de persoonlijke pagina van de examensecretarissen de wachtwoorden voor beide versies (rood en blauw) ongeveer tegelijkertijd rond het tijdstip van verzending van zending A gepubliceerd. In de vorm van een servicedocument wordt net als in 2020 voor een aantal vakken eveneens een Excel-versie beschikbaar gesteld in zending C. Meer concrete informatie wordt verstrekt in versie 2 van deze brochure.

Bij het SE zijn scholen zelf verantwoordelijk voor de wijze waarop de correctie plaatsvindt. Als een cspe-onderdeel bij het SE wordt ingezet, dan wordt aanbevolen om voor dat onderdeel het cv te volgen.

4.3.2 N-termen

Behalve voor de wijze van correctie zijn scholen ook zelf verantwoordelijk voor hoe het cijfer van een SE-toets tot stand komt.

Dat geldt dus ook als een cspe-onderdeel wordt ingezet bij het SE.

Het CvTE en Cito zullen als handreiking per cspe-onderdeel een suggestie doen voor een N-term. Deze suggesties voor N-termen zullen gebaseerd zijn op het oordeel van experts (vakdocenten vanuit de scholen). Vakdocenten zijn door Cito uitgenodigd voor deelname aan een zogenoemde standaardsetting, die leidt een suggestie voor een N-term per onderdeel. Naar verwachting is handreiking met suggesties voor N-termen per cspe-onderdeel begin april beschikbaar.

Geen Wolf

Scholen hoeven in 2021 geen Wolf-gegevens na de afname van een of meer onderdelen van het profielvak-cspe in te zenden. Voor de cspe's van 2021 is Wolf niet beschikbaar.

4.4 STATUS OVERIGE INFORMATIE IN DE SEPTEMBERMEDEDELING

De volgende doorklikdocumenten in de Septembermededeling zijn van belang voor het cspe:

- [Digitaal toetsen en examineren: Facet en cspe-applicaties](#)
- [Werken met twee profielvak-cspe's](#)
- [Richtlijnen examentijd cspe](#)
- [Voorlezen van het cspe](#)

Naast deze doorklikdocumenten bieden ook de antwoorden op vragen geplaatst onder de kop: '**Vragen**' op de examenpagina van elk afzonderlijk profielvak een handreiking bij de afname van de cspe's; ook als deze de status SE hebben.

In de volgende paragrafen wordt de status van de doorklikdocumenten nader belicht.

4.4.1 Status 'Digitaal toetsen en examineren: Facet en cspe-applicaties'

Als minitoetsen of andere opdrachten in Facet als SE-opdrachten ingezet worden, is het van belang dat daarbij de richtlijnen die zijn aangegeven in '[Digitaal toetsen en Examineren: Facet en cspe-applicaties](#)' gevolgd worden. Om de kwaliteit van de afname te kunnen garanderen, moeten de eisen die zijn gesteld aan het doorvoeren van de (tussentijdse) releases en systeemeisen, gevolgd worden. Dit is ook van belang voor het borgen van de geheimhouding zodat alle scholen in staat zijn het cspe in te kunnen zetten als SE.

Met het oog op de geheimhouding blijven de voorwaarden voor het gebruik van Chromebooks van belang. Omdat het cspe de status SE heeft, hoeft het gebruik van Chromebooks niet gemeld te worden *). Maar zoals elders ook al aangegeven, is het in verband met de geheimhouding van essentieel belang dat u de aangegeven voorwaarden in acht neemt. De minimumeisen die zijn gesteld aan de beeldschermgrootte zijn, omdat het cspe de status van SE heeft gekregen, niet verplichtend. We adviseren wel deze eisen te volgen, want ze zijn niet voor niets bedacht.

*) NB

Het gebruik van Chromebooks moet wel gemeld worden bij de afname van centrale examens (zoals de digitale CE's bb en kb).

4.4.2 Status brochure 'Werken met twee profielvak-cspe's'

De [brochure Werken met twee profielvak-cspe's](#) is gepubliceerd in september 2020 met de gedachte dat de cspe's in 2021 centrale examens zouden zijn. Nu de cspe's de status SE hebben, is een deel van de informatie in de brochure niet meer van toepassing. Onder meer inhoud van de paragrafen 2.4 en 2.5 is nu het cspe de status SE heeft niet meer volledig passend voor 2021.

De activiteitenplanning is aangepast aan de veranderde status van het cspe 2021 (SE in plaats van CE). De herkansing is bij het SE de verantwoordelijkheid van de scholen zelf. Daarmee is de inhoud van hoofdstuk 3 van deze brochure niet meer passend voor 2021. Ook de bijlagen 3 en 4 van deze brochure zijn niet in lijn met cspe status SE in 2021.

Van de brochure wordt geen nieuwe versie toegespitst op cspe-status SE uitgebracht.

Een deel van de informatie is nog altijd van toepassing. Het beschikbaar stellen van de zendingen A, B, en C gebeurt nog altijd op de aangegeven momenten. De werkwijze voor zending B is niet veranderd.

In de situatie dat gebruikgemaakt wordt van cspe's bij het SE, is het nog altijd waardevol de inhoud van de brochure te kennen. Zie de brochure vooral als een handreiking bij de inzet van cspe-onderdelen bij het SE.

4.4.3 Status 'Richtlijnen examentijd cspe'

Bij een SE-toets is het aan de scholen zelf de tijdsduur te bepalen. Als een cspe-onderdeel als SE-toets wordt ingezet, wordt aanbevolen de '[richtlijnen examentijd cspe](#)' te volgen bij afname van een of meer volledige onderdelen. De richtlijnen bieden immers ook in de specifieke situatie van 2021 voldoende ruimte om daar waar nodig rekening te houden met schoolspecifieke omstandigheden.

4.4.4 Status 'Voorlezen van het cspe'

Het is aan de scholen zelf te bepalen hoe om te gaan met het voorlezen van het cspe bij het afnemen van een of meer onderdelen van het cspe status SE. Het document '[voorlezen van het cspe](#)' heeft daarom de status van handreiking.

4.5 ONDERSTEUNING DOOR CITO, CVTE, DUO, EXAMENLOKET EN SPV

Het CvTE, Cito, DUO, het Examenloket en SPV blijven de scholen bij de cspe's 2021 op de gebruikelijke wijze ondersteuning bieden via onder meer de helpdesk van Cito, platformsvmbo.nl, het Examenloket, de Examenlijn en de helpdesk Facet.

Aan waar u met welke vraag moet zijn, is ten opzichte van voorgaande examenjaren niets veranderd. U kunt met vragen altijd terecht bij het Examenloket. Het Examenloket draagt er zorg voor dat de vraag op de juiste plek terechtkomt en van een reactie voorzien wordt.

De situatie is wel een andere; daarom toch enkele piketpaaltjes:

Betreffende het PTA:

- SPV: Aanspreekpunt voor de informatievoorziening en concrete ondersteuning van scholen bij de ontwikkeling en optimalisering van het PTA. Vertrekpunt de regelgeving van OCW (geconcretiseerd naar de vmbo praktijk). Zie ook de website van [platformsvmbo.nl](#) als het gaat over de inrichting/ aanpassing van het PTA.

Betreffende wet en regelgeving nu de beroepsgerichte vakken in 2021 worden afgesloten met een schoolexamen:

- Het [Examenloket](#) is het loket voor vragen over wet- en regelgeving; o.a. over te volgen procedures bij aanpassing van het PTA en/of het examenreglement.

Betreffende de inhoud en afnamecondities van het cspe:

- Voor inhoudelijke vragen over het cspe en het melden van eventuele fouten/ onvolkomenheden is de Examenlijn via het [Examenloket](#) het eerst aangewezen aanspreekpunt. In de Instructie voor de Examinator is meer gespecificeerd aangegeven, waar u voor bepaalde vragen moet zijn. Als het gaat over systeemtechnische eisen van de applicaties meegestuurd bij zending C is de helpdesk van Cito het aanspreekpunt.

4.5.1 platformsvmbo.nl

Wat het besluit 'cspe wordt SE' precies in de praktijk betekent, zal vanaf half december steeds duidelijker worden. SPV informeert de scholen hierover via onder andere de speciale pagina op de [website](#).

SPV gaat vanaf januari 2021 webinars en spreekuren organiseren (in samenwerking met het CvTE en Cito). De agenda daarvoor vindt u dan eveneens op deze site. Daar vindt u ook een vragenformulier waar u de vragen die op dit moment al bij u leven kwijt kunt.

Naast de algemene informatievoorziening werkt SPV in samenwerking met Cito en het CvTE aan concrete voorbeelden en een stappenplan om de scholen te ondersteunen bij het (zo nodig) aanpassen van het PTA voor het profielvak.

4.5.2 Examenloket

In deze brochure is geprobeerd op vragen die vooraf bedacht konden worden een antwoord te geven. Vragen over aanpalende regelgeving worden in deze brochure niet beantwoord. Ook blijken er in de praktijk, bij de uitwerking, altijd nieuwe vragen op te doemen. Stel deze aan het Examenloket, zeker als deze met wet- en regelgeving te maken hebben. Hierbij kan gedacht worden aan aanpassing van het PTA, herkansingsopties etc.

Lees eerst de vragen en antwoorden die al gesteld en beantwoord zijn op:

www.examenloket.nl.

4.5.3 Examenlijn

De Examenlijn van het CvTE is er voor inhoudelijke vragen over het cspe en voor het melden van eventuele fouten/onvolkomenheden.

Dat verandert niet nu het cspe de status SE krijgt.

De Examenlijn is via het [Examenloket](http://www.examenloket.nl) bereikbaar. Dat geldt ook voor vragen hoe om te gaan met het cspe bij de status SE. Scholen bepalen zelf bij het SE hoe omgegaan wordt met kandidaten met een beperking. De Examenlijn is echter beschikbaar mocht er behoefte zijn om mee te denken om zo te komen tot een afname waarbij en recht gedaan wordt aan de kandidaat met een beperking en recht gedaan wordt aan alle andere kandidaten van dat profielvak op de school. Zie ook [hoofdstuk 7 Septembermededelingen: Kandidaten met een beperking](#).

Omdat artikel 55 van het Eindexamenbesluit betrekking heeft op zowel het schoolexamen als het centraal examen, moeten aanpassingen in de wijze van examenafname wel gemeld worden in het ISD van de inspectie.

4.5.4 Helpdesk Facet en Helpdesk Cito

Ook nu het cspe de status SE krijgt, worden minitoetsen in Facet afgenomen. Hetzelfde geldt voor het cspe-onderdeel in Facet bij de profielvakken BWI, PIE en Groen.

De helpdesk Facet is conform de afgelopen jaren bereikbaar voor technische ondersteuning bij afnames in Facet.

Zending C omvat de digitale bestanden behorende bij de afzonderlijke onderdelen van de profielvak-cspe's. Voor technische ondersteuning is de Cito helpdesk beschikbaar. Gaat het sec om inhoudelijke aspecten van deze bestanden, dan kunt u hiervoor terecht bij de Examenlijn.

4.5.5 Vragen en antwoorden

Vragen over de inzet van het cspe binnen het SE en aanverwante zaken, die via SPV, het Examenloket, de Examenlijn en de helpdesk Facet gesteld worden, zullen samen met de gegeven antwoorden gepubliceerd worden in de vorm van een 'Q&A-lijst Examinering beroepsgerichte profielvakken 2021' op www.examenloket.nl. In de versie 2 van deze brochure zal hier nader op ingegaan worden.

4.6 RIVM-RICHTLIJNEN

De RIVM-richtlijnen worden kunnen worden aangepast. Dit kan zowel een aanscherping als een versoepeling van de richtlijnen zijn. Het kan daarom zinvol zijn het PTA voor het profielvak zo in te richten dat hier op ingespeeld kan worden als dat nodig is.

In de meest vergaande situatie kan dan ook afname op afstand van onderdelen uit het PTA in beeld komen. Voor wat betreft cspe inhouden bij het SE geldt ook dan dat de geheimhouding gewaarborgd moet zijn.

Het is voorstelbaar dat leerlingen bepaalde opdrachten niet op de gebruikelijke manier uit kunnen voeren, omdat niet aan de RIVM-richtlijnen voldaan kan worden. Ook kan het zo zijn

dat leerlingen bepaalde vaardigheden minder dan gebruikelijk hebben kunnen ontwikkelen als gevolg van de RIVM-richtlijnen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het onderdeel gastheerschap bij HBR. Op diverse scholen hebben leerlingen zich hiervan de praktijk niet goed eigen kunnen maken, omdat bijvoorbeeld het schoolrestaurant gesloten was en/of de stage geen doorgang kon vinden. De maatregel om de beroepsgerichte profielvakken met een SE af te sluiten, is juist genomen om scholen de ruimte te geven hier wel mee om te gaan. Op een wijze die én recht doet aan de gestelde eisen én recht doet aan de leerlingen die in deze bijzondere situatie examen doen. Anders gezegd: 'De deeltaak dient wel onderdeel uit te maken van het PTA en de bijbehorende toetsing, maar de vorm van de toetsing mag afwijken van wat gebruikelijk is'.

4.7 OVERIGE ZAKEN

Wij merken dat het besluit van de minister om de beroepsgerichte profielvakken in 2021 met een SE af te sluiten en het cspe de status SE te geven veel vragen oproept.

Aspecten als gespreid examen, vervroegd examen in het (voor-)voorlaatste leerjaar, leerwerktraject en andere vragen die dit mogelijk oproept, worden in deze brochure inhoudelijk niet behandeld.

Hiertoe zal op www.examenloket.nl een lijst met Q&A's worden gepubliceerd.

Tevens wordt vanaf half januari via webinars bedoeld voor de examensecretarissen, vakgroepvoorzitters en docenten gerichte voorlichting gegeven over onder meer de aanpassing van het PTA. SPV zal hierin het voortouw nemen. Verder wordt nagedacht over hoe we vakdocenten, nu het Examenfestival geen doorgang vindt, toch kunnen informeren over de cspe's 2021 en het gebruik ervan nu het profielvak de status SE heeft. Het idee is om eind februari / begin maart, nadat zending A voor de scholen beschikbaar is gekomen, per profielvak een webinar te organiseren.

Zie www.platformsvmbo.nl.

De VO-raad en SPV zullen handreikingen 'Aanpassen PTA' publiceren. Ook deze instrumenten kunnen de nodige ondersteuning bieden.

Vragen over het aanpassen van het PTA nu het profielvak de status SE heeft, kunnen ook gesteld worden via het vragenformulier op de SPV website. Deze vragen worden vervolgens in januari beantwoord.

Voor meer gedetailleerde informatie verwijzen we voor nu naar de websites van organisaties en instanties waar informatie over deze zaken te vinden is. Zie voor meer informatie [paragraaf 4.5](#).

COLLEGE VOOR TOETSEN EN EXAMENS

Het College voor Toetsen en Examens is namens de overheid verantwoordelijk voor de kwaliteit en het niveau van de centrale examens en toetsen in Nederland. Het heeft verschillende examens en toetsen onder zijn hoede.

[cvte.nl](https://www.cvte.nl)

SAMEN BOUWEN WE AAN GOEDE TOETSEN EN EXAMENS

 Centrale Eindtoets primair onderwijs: de eindtoets die de overheid aanbiedt aan leerlingen uit groep 8. De uitkomst is een advies voor het best passende brugklatype. [Centraleeindtoetspo.nl](https://www.centraleeindtoetspo.nl)

 Centrale examens voortgezet onderwijs: het centrale deel van de eindexamens vmbo, havo of vwo. Het diploma geeft toegang tot passend vervolgonderwijs. [Examenblad.nl](https://www.Examenblad.nl)

 Staatsexamens voortgezet onderwijs: examens voor iedereen die individueel of op vso-scholen niet in staat is via het regulier voortgezet onderwijs examen af te leggen. [Staatsexamensvo.nl](https://www.Staatsexamensvo.nl)

 Centrale examens middelbaar beroeps- onderwijs: centrale examens Nederlandse taal en Engels voor studenten in het mbo. De uitkomst is onderdeel van het mbo-diploma. [Examenbladmbo.nl](https://www.Examenbladmbo.nl)

 Staatsexamens Nederlands als tweede taal: examens Nederlandse taal voor iedereen die Nederlands niet als moedertaal heeft. Het diploma toont aan dat het Nederlands voldoende is voor werk of opleiding. [Staatsexamensnt2.nl](https://www.Staatsexamensnt2.nl)